

พฤติกรรมสุขภาพกับภาวะน้ำหนักเกินของประชากรวัยแรงงาน
กรณีศึกษาพื้นที่เฝ้าระวังทางประชากรกาญจนบุรี

นิชภา เลิศชัยเพชร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยประชากรและสังคม)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2553

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

พฤติกรรมสุขภาพกับภาวะน้ำหนักเกินของประชากรวัยแรงงาน

: กรณีศึกษาพื้นที่เฝ้าระวังทางประชากรกาญจนบุรี

HEALTH BEHAVIOR AND OVERWEIGHT AMONG A WORKING AGE POPULATION: A CASE STUDY OF KANCHANABURI DEMOGRAPHIC SURVEILLANCE SYSTEM (KDSS), THAILAND

นิชากา เลิศชัยเพชร 5137649 PRPR/M

ศศ.ม. (วิจัยประชากรและสังคม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ภาณี วงษ์เอก, Ph.D., อารี จำปากลาย Ph.D.,

เยาวลักษณ์ ราชแพทยาคม, Ph.D.

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาในเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ สังคม พฤติกรรมสุขภาพ และค้นหาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะน้ำหนักเกินของวัยแรงงาน โดยนำข้อมูลทุติยภูมิ จากการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจของโครงการเฝ้าระวังทางประชากรกาญจนบุรี รอบ 5 ปี พ.ศ. 2547 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นครั้งนี้คัดเลือกผู้ที่มีอายุ 15- 69 ปี จำนวน 26,421 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาด้วยค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยสถิติทดสอบไคสแควร์ และสถิติถดถอย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า วัยแรงงานอายุ 30 – 44 ปี อายุ 45 – 59 และ อายุ 60 – 69 ปี มีโอกาสเกิดภาวะน้ำหนักเกินมากกว่าวัยแรงงานอายุ 15 – 29 ปี เพศหญิงมีโอกาสเกิดภาวะน้ำหนักเกินมากกว่าเพศชาย ผู้ที่ไม่มีรายได้มีโอกาสเกิดภาวะน้ำหนักเกินมากกว่าผู้ที่มีรายได้ โดยผู้ที่มีโรคเรื้อรังจะมีโอกาสเกิดภาวะน้ำหนักเกินมากกว่าผู้ที่ไม่ได้มีโรคเรื้อรัง ส่วนผู้ที่บริโภคผลไม้ทุกวันจะมีโอกาสเกิดภาวะน้ำหนักเกินมากกว่าผู้ที่ไม่บริโภคผลไม้บางครั้ง และผู้ที่บริโภคขานอนหลับนานๆ ครั้งจะมีโอกาสเกิดภาวะน้ำหนักเกินมากกว่าผู้ที่ไม่บริโภค นอกจากนี้ผู้ที่ไม่ออกกำลังกายจะมีโอกาสเกิดภาวะน้ำหนักเกินมากกว่าผู้ที่ออกกำลังกายสม่ำเสมอ

ผลการศึกษานี้ให้ข้อเสนอแนะว่า หน่วยงานภาครัฐที่ทำหน้าที่ด้านการส่งเสริมสุขภาพควรให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมสุขภาพในระดับลึก เช่น การบริโภคผลไม้เป็นสิ่งที่ดี แต่ควรให้รายละเอียดลึกลงไปว่าการบริโภคผลไม้ที่มีแป้งและน้ำตาลสูงในปริมาณมากๆ ส่งผลให้อ้วน เป็นต้น นอกจากนี้ งานด้านการส่งเสริมสุขภาพอาจต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างเพราะเพศหญิงมีโอกาสเสี่ยงมากกว่าเพศชาย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องทางสรีรวิทยาอันเนื่องมาจากฮอร์โมนเพศหญิง หรือความเสี่ยงในขณะตั้งครรภ์ เป็นต้น

คำสำคัญ : พฤติกรรมสุขภาพ/ ภาวะน้ำหนักเกิน/ วัยแรงงาน/ กาญจนบุรี/ ประเทศไทย

HEALTH BEHAVIOR AND OVERWEIGHT AMONG A WORKING AGE
POPULATION: A CASE STUDY OF KANCHANABURI DEMOGRAPHIC
SURVEILLANCE SYSTEM (KDSS), THAILAND

NICHAPA LERDCHAIPECH 5137649 PRPR/M

M.A. (POPULATION AND SOCIAL RESEARCH)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: PANEE VONG-EK, Ph.D., AREE JAMPAKLAY, Ph.D.,
YAOWALAK RATCHAPATTAYAKHOM, Ph.D.

ABSTRACT

People who maintain an appropriate weight can reduce health problems and the healthcare burden on society which in turn contributes to a country's development. This study examined the demographic, socio-economic characteristics, and health behavior of a working age population and the factors related to their risk of becoming overweight. A total sample of 26,421 individuals aged 15-69 years was obtained from KDSS in 2004. Frequency, percentage, and mean were used for descriptive analysis while chi-square and logistic regression were applied to test the relationship between factors and risks of the overweight.

Results revealed that for both males and females, those aged 30 – 44, 45 – 59, and 60 – 69 had a higher chance of becoming overweight compared to those in the 15-29 year-old range. Results also indicated that females had a higher chance of becoming overweight than males, which is consistent with the hypotheses. People with chronic illnesses were more likely to become overweight than people with no chronic illnesses in both genders. Those consuming fruit everyday are more likely to become overweight than those consuming fruits only occasionally. Consumers of anti-depressive drugs are more likely to become overweight than non-consumers. In addition, people who don't exercise have a higher chance of becoming overweight than people who exercise often.

Based on this research, governmental organizations should focus on people's health and provide more knowledge about behavioral health. In general, consuming fruit is positive but it should be noted that consuming more fruits with high in carbohydrates can lead to an increase in storing fat. The difference in genders must be considered because females have a higher chance than males in becoming overweight because of hormones and risks associated with pregnancy.

KEY WORDS: HEALTH BEHAVIOR/ OVERWEIGHT/ WORKING AGE/
KANCHANABURI/ THAILAND

108 pages